

ROSAT

Ultima creació de **Bodegas Bilbainas, S. A.**
amb el seu **GRAN XAMPANY LUMEN**
IDEAL DE LES SENYORES

LUMEN DAURAT és el predilecte del públic
Indiscutiblement el millor de producció Nacional, elaborat en les seves grans caves que posseeix la Societat a Haro
Se serveix en tots els Hotels i Restaurants — Venda en tots els Colmados i Drogueries

Merck Darmstadt

Les **PEROVETAS** és el dentífric modern, és el dentífric ideal. Tot el seu poder el desenrotlla l'OXIGEN; no hi ha cap malaltia de la boca que el resisteixi. A més a més fa boniques les dents donant-los una blancor incomparable.

Les **PEROVETAS** es venen en totes les Perfumeries, Farmàcies i Drogueries, al preu de ptes. 3 els flascons de 50 i ptes. 5 els flascons de 100.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletos, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació
dels cupons

venciment 1.er d'agost pròxim

(mentre el seu líquid import ens sigui conegut)

Negociem igualment els següents cupons
Obligacions del Tresor al 4 1/2 i al 5 per 100
venciment 4 d'agost pròxim

DEUTE AMORTITZABLE 5 per 100
venciment 15 d'agost pròxim

CÈDULES ARGENTINES, sèrie L
venciment 1.er de setembre pròxim

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. 4530 A.

4531 A.

4532 A.

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

CALDES DE MALAVELLA (Província de Girona)

TEMPORADA: de 1.er de maig a 30 d'octubre

Malalties de l'aparell digestiu. — Artritis en les seves múltiples manifestacions. — Diabetes. — Glicósuria.

Establiment de primer ordre, rodejat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i cafè grandiosos. Salons esplèndids i elegants per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Llum elèctrica. Camp per a tennis i altres esports. Garatge. Telèfon 408. Red de Girona.

ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL

BOMBES

La casa més important d'Espanya

AIGUA A 4 CÈNTIMS METRE CÚBIC

RAMON PUIGJANER

MENENDEZ PELAYO, 70

G. ALOMAR VIES URINÀRIES. Curació ràpida i segura mitjançant aparell especial. Aribau, 5. De 12 a 2 i de 4 a 6. Festius de 10 a 12. Econòmica: **UNIO, 20.** De 7 a 9.

Curiositats mundials

EL VIATGER MES JOVE

Acaba d'arribar a Southamton, Anglaterra, el viatger més jove del món, almenys que se'n tingui notícia. I diem viatger, en el sentit de viatjar sol.

Es un nen de tres anys, el qual va ésser embarcat a Nova York, a bord de l'Aquitania, gairebé com un paquet, amb un retol que expressava l'adreça on es dirigia.

El nenut va ésser, durant el viatge, el nen mimat de tots els passatgers, i, quan va desembarcar, sense novetat a Southamton, on l'esperaven els seus avis, li sabia greu abandonar el vapor, on menjava tantes lliminadures.

DIARIS ANTICS

Els antics, encara que no tinguessin rotatives ni impremta, sentien la necessitat d'escampar arreu les notícies i havien subvingut a aquesta necessitat.

A la vastíssima extensió de l'imperi romà li hauria fet un gran servei la impremta, però a manca d'aquesta invenció posterior, els romans havien inventat el primer diari del qual es té notícia, les «Acta diurna populi romani», i qui sap si no l'havien inventat, limitant-se a copiar-lo de Grècia o d'un altre poble.

Les «Acta» eren escrites a mà, i a l'efecte, en una gran sala es reunien tots els copistes que hi cabien i escrivia el dictat.

Per aquest procediment arribaven als darrers confins de l'imperi els fets de la ciutat, les deliberacions del Senat i les notícies de la guerra, encara que devien, segurament, arribar amb més retard que els comunicats de Koenigsbrunshausen o de la Torre Eiffel, però arribaven.

No obstant, aquest sistema tenia l'inconvenient de les errades dels copistes, cosa que també passava en els llibres, i bé prou que se'n planyia Ciceró quan escrivia a un amic.

«Ja no sé on tinc el cap, per mor de les errades que hi ha en els nostres llibres.»

El mateix passava a Grècia amb els llibres. En temps de Demòstenes ja hi havia queixes que les tragèdies d'Esquil, Sòfocles i Eurípides eren diferents de l'original, i Liurg va haver de fer unes còpies, exactament iguals als originals i les va depositar en l'Acropolis d'Atenes.

Tolomeu, rei d'Egipte, va llogar

aquestes còpies, deixant una penyora quantiosa, i les va portar a la biblioteca d'Alexandria. Després, no les va voler tornar, preferint perdre la penyora, i allí es van quedar fins que els àrabs van reduir la biblioteca a cendra.

Segons la revista «Minerva», els exemplars que hi ha ara d'aquelles les tragèdies són tretes dels exemplars comercials i, per tant, molt diferents de com les van escriure els seus immortals autors.

PAIS DE LLIBERTAT

Alguns Estats dels Estats Units han adoptat l'hora d'estiu: altres no han volgut adoptar-la.

Un rellotger d'Hartford, en el Connecticut, on regna l'hora antiga, va posar a l'aparador un rellotge que marcava l'hora d'estiu. Per aquest atreviment li va ésser imposada una multa de cinc dòlars.

Mr. Bassett, que així es diu el rellotger, deia que algunes vegades havia sentit afirmar que els Estats Units és terra de llibertat.

LENTITUD POSTAL

Moltes vegades ens queixem que les cartes triguen en arribar a destinació.

A tot arreu hi ha cent lleugues de mal camí, i en prova, aquí estan els diaris de París últimament arribats, els quals es lamenten que a la capital de França una carta dirigida pel correu interior triga tres dies a arribar a mans del destinatari.

Els impresos experimenten un retard de 24 hores, que ja sembla reglamentari i que mortifica bastant perquè a París hi ha el costum que els subscriptors d'un diari el reben pel correu interior.

Cal reconèixer que el nostre sistema de repartidors va molt millor, però això no impedirà que molta gent segueixi afirmant que a l'estranger tot va més bé que aquí.

AMENITATS DE LA LLEI SECA

Explica el «Figaro», i garanteix l'autenticitat del fet, que darrerament, quan anava a entrar un vapor al port de Nova York, es va presentar a bord un inspector encarregat de vetllar pel compliment de la llei seca i fer de manera que al bastiment no hi hagués ni una gota d'alcohol.

Aquest funcionari tenia l'aspecte d'home intransigent, dels que no admeten mardingales ni subterfugis.

Un passatger se li va fer amic i el va instar que entrés al seu camarot. Quan va sortir-ne, al cap d'una bella estona, el rigid funcionari caminava fent esser remarcables. El xampany del passatger era, realment, cosa extra.

També explica que el capità d'un vapor que es dirigia cap a Nova York va rebre en alta mar un radio que li deia:

«Desfeu-vos de tota la cervess: està prohibida en aquestes aigües.»

El capità va respondre amb un altre radio:

«Els passatgers estan bevent contínuament per tal d'acabar la cervessa abans d'arribar a aquestes aigües. La tripulació els ajuda. Tots fem el que podem.»

CARUSO PARLA

La revista italiana «Gentilissima» dona compte d'una reunió d'espiritisme en la qual va ésser evocat l'esperit de Caruso.

Va celebrar-se, segons diu, a casa d'un molt conegut advocat napolità, i al començament de la sessió, a petició d'un dels assistents, el mèdium (o la mèdium), va declarar que creia difícil que el gran tenor comparagués, perquè «encara estava massa lligat amb la matèria», amb tot i que fa bastant de temps que la va deixar al cementiri.

No obstant, l'esperit de Caruso es va mostrar condescendent, i als deu minuts, la taula va començar a moure's i la mèdium va declarar que l'esperit del tenor estava allí present «tipològicament», o sigui, que constataria per cops donats per la taula.

«Com us trobeu? — va ésser la primera pregunta.

«El cel m'ha construït la nova casa, — contestà l'esperit amb els cops de reglament.

La resposta era bon xic vaga per un esperit il·lustrat, i els presents van insistir a saber si, en definitiva, es trobava millor que quan era en aquest món.

«Incomparablement millor.

«Enyoreu la fama de què frueu!

«No; a l'altre món tot és molt millor.

«Sou feliç?

«No; no vaig resoldre els meus afers econòmics i em dona angúnia pensar en els plets que s'esdevindran.

«I per més esforços que es van fer, l'esperit no va contestar res més.

L'advocat napolità, que deu ésser un bromista formidable, es devia fregar les mans de satisfacció. Amb tants plets, no li mancava feina del seu ofici.

Al carrer d'En Bot

Heu's aquí el programa de festes de Sant Jaume que celebraran els veïns del carrer d'En Bot els dies 24 a 29:

Dia 24. — Nit, a les nou, inauguració de l'ornat i magnífica il·luminació elèctrica del carrer. A les deu, lluit ball amenitzat per la renomada Banda «Els Peirons».

Dia 25. — Matí, a les set, gran traca valenciana. A les onze, extraordinària audició de sardanes amb la cooperació del Grup Sardanístic Nou Escot, a càrrec de la cobla Barcinon. Tarda, a les tres, festes per a la mainada: sortija, carreres, etc., etc. A les cinc, Teatre Titelles: primer, «La bruixa del bosc»; segon, «El pinxo del barri». Nit, a les deu, ball de gala per la Banda «Els Peirons».

Dia 26. — Matí, a les set, al convent de Carmelites Descalces de Santa Teresa se celebraran tres misses de difunts, en sufragi dels veïns morts durant l'any. A les nou, repartiment de bons als pobres del carrer.

Dia 27. — Nit, a les deu, grandios concert per la Rondalla Aragonesa.

Dia 28. — Nit, a les deu, lluit ball per la Banda «Els Peirons».

Dia 29. — Tarda, a les tres, festes per a la mainada. A les cinc, Teatre Titelles: primer, «De Cuba a l'Infern»; segon, «El senyor Baldufa». Nit, a les deu, gran ball de final de festes per la molt aplaudida Banda «Els Peirons».

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Romania a Lausana

Lausana, 23. — El delegat romanès, senyor Diamanti, téu afegir a l'acta de la darrera sessió celebrada per la Conferència una declaració en la qual, en nom del seu país, recorda que Romania aporta en tot moment, lleial i fidelment el seu concurs als aliats.

Afegeix que se sent unida amb ells per més estrets llaços, encara que hi ha hagut pactes escrits.

Subratlla després que la intel·ligència entre els aliats ha estat tan necessària per aconseguir la pau de Lausana com és indispensable per aconseguir la pau del món.

Termina explicant que la Petita Entesa és una prolongació del fomentat constituint per les grans potències i per consegüent forma part integrant de la garantia de tranquil·litat del món. — Havas.

Política italiana

Roma, 23. — De la votació d'ahir realitzada per la Cambra de diputats, resulta una nova manifestació de confiança al Govern tenint-hi una àmplia part els populistes.

L'opinió pública del país observa amb satisfacció com l'orientació dels populistes ve marcant-se cada vegada amb més gran claredat i amb sentiments cada vegada més definits d'adhesió a l'actuació del Govern.

Tals resultats decididament favorables vénen a afermar cada dia més el prestigi del Govern nacional amb la continuïtat de nous elements que fins ara s'havien mantingut en actitud de reserva. — Havas.

Mort de Charles Dupuy

Perpinyà, 23. — Ha mort a l'illa del Tet el senyor Charles Dupuy, senador i ex-president del Consell. — Havas.

Poincaré contra Lloyd George

Villiers Cotterets, 23. — En el discurs pronunciat per M. Poincaré amb motiu de la inauguració del monument erigit en memòria dels morts de la guerra, refutà les manifestacions de l'ex-primier ministre anglès Mr. Lloyd George el qual creant confusions declarà que resultava gracios veure que França demanava restaurar, com ho fa les seves regions devastades, i al mateix temps queixar-se amargament de les despeses sumptuàries fetes pel govern de Berlín.

Alemanya que no va veure cap poble enfonsat per les bombes, no repara els seus danys com França. Alemanya emprèn millores importants en detriment del crèdit que pertany a França. Això resultarà potser gracios per a M. Lloyd George, però en realitat és entristidor i intolerable per a França.

Si els nostres amics anessin al Ruhr — afegí — comprendrien millor que els perills de l'esdevenidor tenen el seu principal centre en l'extraordinària aglomeració de les forces industrials d'Alemanya.

Un viatge al Ruhr — digué després — bastaria perquè s'informessin clarament. I tal enquesta, que seria molt breu, no exigeix ni estudis financers ni peritatges internacionals; exigeix solament un xic de judici i un altre xic de bon sentit.

Desitgem — terminà dient el president del Consell francès — que ningú hagi de doldre's més tard d'haver fet cas omís de les claríssimes advertències de França. — Havas.

El Japó recelós d'Anglaterra

Toquió, 23. — Malgrat d'haver declarat el Govern que considera el projecte del Govern britànic, d'establir una base naval a Singapur com una qüestió exclusivament de política interior de la Gran Bretanya, la premsa segueix comentant extensament aquesta qüestió.

El projecte anglès ha produït sorpresa en l'opinió pública, originant inclús alguna inquietut, i són molts els diaris que opinen que la política naval anglesa està prenent nous derroters, i ha experimentat un canvi d'orientació.

A més, alguns diaris critiquen el projecte britànic, basant-se per a això en els recents acords de Washington i s'estranyen de que el Govern de Londres no s'hagi percatat de que el seu projecte produiria, com en efecte ha produït, fonda impressió al Japó. — Havas.

LA PAU DE LAUSANA

Lausana, 24. — Ha estat signat el tractat de pau entre les potències aliades i Turquia.

La sessió plenària a acabat a un quart de cinc. — Havas.

Avui ha d'ésser signada a Lausana la pau entre les potències aliades i Turquia, la qual anul·la la signada a Sevres el 10 d'agost de 1920. L'anul·lació ve perquè per una part el subjecte contraent és canviat. A Sevres era el govern turc de Constantinoble, el que, després de la desfeta en la gran guerra, signava una pau dictada. A Lausana la pau ha estat negociada entre la nova Turquia d'Angora, vencedora de Grècia, i les potències aliades, les quals s'havien dividit davant el conflicte greco-turc, cercant entendre's cada una d'elles separatament amb Turquia, segons els seus interessos especials a Orient.

Però ben aviat les Potències aliades tornaren a enar d'acord, procurant que s'arribés a una pau entre Turquia i Grècia. En obrir-se la conferència de Lausana, les pretensions dels nacionalistes turcs més fanàtics arribaven a fer-los dictar la pau. Davant d'aquestes exigències, les potències aliades han mantingut quasi sempre una unitat de propòsits que han fet possible la conclusió satisfactòria d'una pau difícil. La lentitud dels turcs no ha trencat la unitat substancial dels aliats i, en canvi, ha temperat llurs actituds bel·licoses que tenien quan l'armistici de Mudanya.

Les negociacions de Lausana han durat set mesos, havent començat el 20 de novembre de l'any passat. El primer període durà fins els primers dies de febrer, suspensent-se aleshores per haver d'anar la delegació turca a exposar la situació a l'Assemblea d'Angora i rebre noves instruccions. Si la pau hagués consistit solament de clàusules territorials, s'hauria pogut signar ja pel febrer, puix en el projecte definitiu de tractat presentat als turcs el 31 de gener, les fronteres estaven ja acordades quasi per tots els punts. Però sorgí la qüestió de Mossul, en la qual anglesos i turcs no es pogueren entendre deixant-se per a ulterior examen de la Societat de les Nacions. Llevat d'aquesta regió i algun punt litigiós de Síria, Turquia accepta les amputacions territorials fetes a l'ex-Imperi

Aniversari turc

Constantinoble, 23. — Avui, dia 23, celebra Turquia l'aniversari de la proclamació de la Constitució de 1908.

La nova Cambra turca ha estat convocada a Angora per al dia 2 d'agost. Els diputats per Constantinoble pensen sortir immediatament amb direcció a Angora. — Havas.

La situació al Ruhr

Dusseldorf, 23. — Els partits de l'esquerra prossegueixen amb activitat els preparatius de la manifestació que es proposen celebrar el dia 29 d'aquest mes.

Els comunistes dirigiran la seva manifestació a la vegada, contra els nacionalistes i contra els separatistes. — Havas.

Dusseldorf, 23. — A conseqüència de la manca de carbó de coc, han estat apagats onze alts forns. — Havas.

Dusseldorf, 23. — El proveïment d'articles alimenticis, es realitza amb gran dificultat, no sols en les regions ocupades, sinó en tota l'Alemanya.

A conseqüència d'això, la població ha hagut de desistir del consum de carn.

Aquesta dificultat s'atribueix al fet que el Govern de Berlín ha posat a disposició del públic, insuficient quantitat de divises estrangeres.

Nombrosos Municipis i entitats comercials i financeres, s'han dirigit al Govern, demanant-li autorització per a poder imprimir bitllets amb caràcter de moneda auxiliar. — Havas.

Dusseldorf, 23. — Són ja bastants els que, seguint l'exemple del burgmestre de Witten, han fet efectives les quantitats que els corresponia per l'impost del carbó, i per les multes que els havien estat imposades, per morositat. — Havas.

otomà amb motiu de la pèrdua de la guerra. Fins el pacte nacional d'Angora s'adaptava a la pèrdua d'aquests territoris del sud de l'Àsia Menor.

On Turquia ha guanyat és en la frontera europea, de la qual semblava que n'havien de restar exclosos del tot, quan Anglaterra va pendre la vigilància dels Estrets. Encara que Rússia, present a la primera part de les negociacions, va cercar de tancar els Estrets a les potències occidentals, el règim d'aquells roman lliure en temps de pau i en guerra, sota una comissió a la qual participen les grans potències, Rússia, Grècia i Iugoslàvia, sota la presidència d'un comissari turc.

Sobre el territori dels Estrets els turcs accepten un règim de neutralització militar en una zona de 15 quilòmetres, però les tropes aliades abandonaran Constantinoble, i llure flotes, al cap d'un període de temps, marxaran de les aigües dels Estrets. Tornen a Turquia, amb règim autònom, les illes d'Imbros i Tenedos ocupades pels grecs. L'avenç més important que s'asseguren els turcs a Europa, és la frontera amb Grècia que arriba fins al riu Maritza a la Tràcia oriental.

Com hem dit abans, a primers de febrer, malgrat l'acord territorial quasi enllestit, la Conferència de Lausana semblava que fracassava. La lletra tramesa el 4 de febrer per Ismet patxà a les potències, refusava les propostes aliades en punts essencials. Aquestes propostes contenien importants clàusules econòmiques, financeres i jurídiques. Cal assenyalar principalment la qüestió de les capitulacions, a les quals renunciaven les potències demanant, però, garanties referents al repartiment del deute otomà i al seu pagament, com també sobre els drets dels respectius ciutadans creditors de Turquia en una forma o altra. Cal esmentar també les concessions econòmiques que cada un tenia el dret de demanar en compensació de les concessions territorials acordades.

La Conferència estigué suspesa durant més de dos mesos. Finalment l'Assemblea d'Angora va comprendre que no podia sostreure's indefinidament de presentar conclusions, i el 8 de març va trametre contrapro-

Sèrbia i la pau de Lausana

Lausana, 23. — Els representants de Sèrbia han declarat que el seu país no firmà el Tractat.

Han manifestat en efecte, que Sèrbia no pot acceptar determinades clàusules econòmiques i financeres, però que no obstant estaria disposada a firmar l'esmentat Tractat amb reserves.

La Conferència ha estimat i de la rat que semblant procediment no era possible acceptar-lo i en conseqüència va a obrir-se un protocol d'adhesió, en el qual subsistirà la possibilitat d'entaular negociacions amb Sèrbia. — Havas.

Avió francès a Alemanya

Berlín, 23. — Comuniquen de Nuremberg a l'Agència Wolf que un aeroplà de la Societat aeronàutica franco-romanesa, a bord del qual hi anaven dos passatgers, fou obligat a aterrar al camp d'aviació de Nuremberg-Furth.

L'aparell i els paquets postals que contenia, foren confiscats. — Havas.

Robatoris sacrilegs

París, 24. — Comuniquen de Varsovia als periòdics d'aquesta capital, que a Gnezna (Polònia), diversos desconeguts penetraren a la Catedral, emportant-se nombroses relíquies de molt valor. Es creu que el robat puja a alguns centenars de milions de marcs. — Havas.

París, 24. — Comuniquen des de Munster als periòdics d'aquesta, que mans sacrilegues s'han apoderat a la Catedral de Munster d'una preciosa custòdia, avalorada en diversos milers de milions de marcs. — Havas.

Les converses interaliades

París, 24. — Prossegueixen els canvis de punts de vista entre els governs

posicions als governs aliats, donant-se el cas curiós que plantejaven novament la discussió d'algunes qüestions territorials ja resoltes, com per exemple la possessió de l'illa de Castellorizo i el Dodecanès per part d'Itàlia.

La nova discussió intentada per Turquia era un pretext per obtenir majors concessions en les parts econòmica i jurídica que restaven a tractar. Sobre aquestes qüestions s'han desenrotllat fatigosament les discussions en la segona etapa de la Conferència represa el 24 d'abril. Discussions difícils, de tècnics, poc apassionants pel públic, però importantíssimes perquè contenen totes les possibilitats de futures relacions entre les potències aliades i Turquia. Mentre aquesta volia fer valer sobretot la seva absoluta independència jurídica, cercava obtenir dels Estats Units que substituïssin les potències europees en les iniciatives europees: això donà lloc al projecte Chester que sembla ha estat suspès per l'Assemblea d'Angora.

Sols quan hi haurà el text complet del tractat, que serà voluminós, serà possible, i això sols als tècnics, judicar fins a quin punt han estat protegits i sacrificats els interessos econòmics i financers. De totes maneres Turquia ha obtingut el que era el seu objectiu principal: d'ésser tractada i considerada com Estat completament sobirà. Les concessions econòmiques que podrà o deuria fer tindran un caràcter privat i no seran apolades per cap privilegi reconegut jurídicament als governs estrangers. Així s'haurà satisfet l'orgull nacional d'Angora i la pràctica dirà com es desenrotllaran les futures relacions econòmiques entre els europeus i Turquia.

Cal consignar com amb les negociacions financeres Turquia ha obtingut un altre avantatge territorial: un cap de pont ferroviari més enllà del Maritza, a Karagatz. L'ha obtingut renunciant a la indemnització de guerra que pretendia de Grècia.

Encara que imperfecta, amb molts residus que duraran molt de temps, la pau de Lausana és una etapa en la reorganització general d'Europa i fa entrar la qüestió d'Orient en una nova fase que certament és menys amenaçadora de com la deixà el tractat de Sevres.

de París i Brusselles sobre la responsabilitat que s'ha de dirigir al document del Govern britànic.

Aquest tindrà la contestació de França abans del dia 3 del pròxim agost. — Havas.

París, 24. — Segons «Le Petit Parisien», els oficials francesos i belgues es mostren optimistes sobre el resultat definitiu de les converses i negociacions diplomàtiques sobre la qüestió de les reparacions.

Es possible que el Govern belga rebí avui mateix la contestació de França al document britànic, contesta que el president Poincaré sotmetrà aquest matí a la decisió del Consell de ministres. — Havas.

Els treballadors francesos

París, 24. — Heu's aquí la versió que publiquen els periòdics de les divergències sorgides en el si de la Confederació General del Treball unitari.

Després de pronunciar un vot de desconfiança contra la Comissió executiva de la C. G. T. U., el Comitè Nacional, desitjós d'evitar una ruptura, decidí convocar per a començaments de novembre vinent, un Congrés extraordinari que se celebrarà a Limoges. En el dit Congrés, es determinarà l'orientació que ha de seguir en l'esdevenidor la C. G. T. U.

Abans que fos adoptada aquesta decisió, els membres de la Comissió executiva que es denominen sindicalistes purs havien presentat la dimissió de llurs càrrecs.

El Comitè Nacional es mostrà al mateix temps favorable a unes propostions presentades, per les quals es manifestava la necessitat de convocar un Congrés mundial de treballadors encaminat a reconstituir la unitat internacional del treball. — Havas.

A la Cambra dels Comuns

Londres, 24. — A la Cambra dels Comuns, el senyor Ramsay Macdonald desenrotlla i defensa una moció, per la qual se sol·licita del Govern britànic la convocatòria immediata d'una conferència internacional que tindrà per objecte estudiar un programa de seguretat nacional basat en el principi del desarmament militar naval i aeri.

Acaba l'orador criticant vivament les despeses fetes per la Gran Bretanya per al sosteniment de les seves forces aèries, així com la creació d'una base naval a Singapur.

Li contesta el ministre d'Aeronàutica, el qual declara que el convocar una conferència internacional no funcionaria de cap manera el problema del desarmament.

Posada a votació la moció de Ramsay Macdonald, la Cambra la rebutjà per 286 vots contra 169. — Havas.

Topada d'automòbils a Evreux

Evreux, 24. — Ahir toparen en aques-tes immediacions dos automòbils, resultant cinc morts i quatre ferits. — Havas.

PREMI DE L'OR (Paus de compra)

Alfons	131'50 percent
Isabel	135'00 » »
Unces i mitges unces	131'00 » »
Quart d'unça	131'00 » »
1/16 d'unça	131'00 » »
Francs	131'00 » »
Dòlars	6'80 » »
Lliures	33'00 » »

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra G. amb

PREUS DE COMPRA

Bitllets:	Francesos, 41'50
	Anglesos, 32'00
	Italians, 30'25
	Belgues, 34'75
	Suïssos, 124'00
	Portuguesos, 0'22
	Alemanys, 0'004
	Austriacs, 0'01
	Holandesos, 2'60
	Russos, 0'00
	Grecs, 00'0
	Suecs, 1'70
	Noruecs, 1'02
	Dinamarques, 1'10
	Romania, 3'50
	Turquia, 3'50
	Estats Units, 6'93
	Canadà, 6'82
	Argentins, 2'32
	Uruguais, 5'25
	Xilens, 0'80
	Brasilers, 0'55
	Bolivians, 1'75
	Peruans, 24'00
	Paraguais, 0'10
	Venezuela, 00'00
	Japonesos, 2'40
	Algerins, 40'50
	Egipcis, 32'00
	Filipines, 2'75

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 23 de juliol de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT

Portugal	0'30 ptes. escut
Argentina	2'405 » pes
Holanda	2'75 » florí
Suècia	1'865 » corona
Noruega	1'14 » »
Txecoslovàquia	21'15 » 100 cnes.
Polònia	00'1 » 100 marcs

OR

Alfons	31'50
Unces	31'00
Isabel	31'00
Quarts	31'00
Petit	31'00
Dòlars	6'80
Lliures esterlines	33'00
Francs	31'00

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb connotació periodística.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimarts, 24 de juliol de 1923

L'Himne de Bayamo

DIUEN els diaris de La Corunya, en parlar de les festes organitzades a honor dels excursionistes de l'Havana, que en tots els actes oficials les bandes de música toquen l'himne de Bayamo, que és avui l'himne nacional de Cuba. I El Noroeste, de la ciutat atlàntica, comenta aquesta circumstància, evocant els dies que l'himne de Bayamo era considerat per les autoritats espanyoles com un himne subversiu. És a dir, per tal que l'himne de Bayamo sigui respectat oficialment a Espanya ha calgut que Cuba se'n separés.

Aquesta breu història de l'himne de Bayamo és una síntesi representativa de la política espanyola.

La incomprensió i l'absència de la realitat dels polítics madrilenys impediexen que la qüestió cubana fos resolta harmònicament i oportunament. Quan es produïren els fets de força que una política assenyada hauria evitat, es repetiren tots els tòpics de la decadència. De Madrid estant volgueren resoldre militarment a la Gran Antilla un problema que no era militar. Naturalment, hi fracassaren. Hi fracassaren també en la part militar del problema. I quan s'esdevingué la catàstrofe colonial, els polítics madrilenys sentiren una impressió d'alleujament. Ja no calia que es preocupessin de la qüestió antillana! Ja Cuba era una *isla hermana* i l'himne de Bayamo deixava d'ésser un himne subversiu per a convertir-se en l'himne nacional de Cuba, que les autoritats espanyoles escolten amb tot el respecte i amb totes les honors.

Han passat vint-i-vuit anys del crit de Baire. Durant aquests vint-i-vuit anys han passat per Europa segles de la història. I els polítics madrilenys segueixen igual, immutables en llur incomprensió i llur absència de la realitat.

Al Congrés i al Senat s'ha discutit fa poques setmanes el plet català. Del banc blau estant s'han repetit les mateixes paraules i les mateixes nícies de fa vint-i-vuit anys. Els ministres han contestat als diputats nacionalistes de Catalunya amb el mateix lèxic i la mateixa ideologia que llurs oncles i llurs pares contestaven als diputats autonomistes de Cuba. Fóra un miracle de la història si les mateixes causes produïssin ara efectes diferents.

I és clar que no els produeixen. Aquests dies recorda la premsa de Madrid el segon aniversari de la catàstrofe d'Annual. I en aquests dos anys tampoc no ha passat res. Mentre parlen encara d'escatir-ne les responsabilitats, es repeteixen les mateixes errors i les mateixes disbauxes que produïren la catàstrofe. Els governs segueixen acampant mandrosament damunt la *Gaseta*, sense governar.

Ha estat dit que governar és preveure, que governar és transigir, que governar és comprendre. Per als polítics madrilenys, governar és que no passi res. Ara patim un govern de concentració liberal, democràtica i reformista. Ha trigat sis mesos a obrir les Corts. Les ha tingudes obertes dos mesos. I ara les tanca sense haver reformat res. Així continuen els governs de Madrid la història de la decadència i de la desintegració d'Espanya.

I, mentrestant, als carrers de La Corunya, les notes de l'himne de Bayamo recorden a tothom com es desfan els imperis i com resolten els problemes la inconsciència i la incomprensió.

Protesta de la Unió Jurídica

Havent estat nomenat el senyor Rodés Vidal i Guer jutge de primera instància de Barcelona i els senyors Josep Rausell i Xavier Alvarez secretaris judicials de Tremp i de Vielha, respectivament, la Unió Jurídica Catalana fa públic una vegada més que les disposicions legals que regulen la provisió de vacants de la carrera judicial estan inspirades en un desconeixement absolut de les modalitats catalanes i per tant en el menyspreu de les necessitats del nostre territori, a conseqüència de les quals els funcionaris pertanyents al cos esmentat són nomenats prescindint que ignorin el dret, la llengua i els costums catalans.

Per això la Unió Jurídica Catalana, respectant en el que és mereixen les persones dels funcionaris esmentats, protesta de l'arbitrarietat que sota aquest punt de mira suposa el nomenament i afirma una vegada més la necessitat imperiosa

que els homes que encarnen l'estament judicial de Catalunya tinguin amb el territori una compenetració essencial.

Diada de la Llengua Catalana a Sant Feliu de Llobregat

Demà, diada de Sant Jaume, tindrà lloc a Sant Feliu de Llobregat una Diada de la Llengua Catalana organitzada per Nostr Parla.

Hi assistiran els senyors Miquel Capuz, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i Manuel Thió, de l'Obra del Bon Mot, a més dels senyors Domènec Pallerola, Martí Esteve i M. Massó Llorens, de Nostra Parla.

L'acte tindrà lloc al Teatre del Casino Santfeliuenc, a dos quarts d'onze del matí.

Les Idees i les Imatges

RAINER MARIA RILKE
I LES CATIFES

En Maurice Eitz, l'acurat traductor en llengua francesa d'una bona quarta part dels «Cahiers de Mallé Laurids Brigg» (1), de Rainer Maria Rilke, assenyala, en el seu prefaci, que fou N'André Gide, el primer que va traduir al francès l'esmentat autor.

Recordem, en efecte, la traducció, que es va publicar, ja fa alguns anys, a la «Nouvelle Revue Française». El seu lirisme i el seu realisme, dosificats amb una acuitat i amb una riguesa de derivatius espirituals i formals extraordinàries, ens cridaren poderosament l'atenció. Es tractava, sens dubte, d'un dels més suggestius i complezcos dels nostres contemporanis.

... Eren unes remembrances d'infantesa flotants dins una atmosfera interior — característica i excel·lència nòrdiques — corprenedora en alt grau.

No oblidarem mai la qualitat, el sentit i la transcendència de les catifes — tot un món, tebi, suau, policrom — on fugava, somiava i plorava l'infant inquiet i sensible.

Cap escriptor ens havia produït una sensació física, i, aduuc, gosàrem a dir, una sensació psíquica tan justes i definitives de la matèria i de l'esperit de les catifes, com En Rainer Maria Rilke dels «Cahiers de Mallé Laurids Brigg».

Hi havia, hi ha, però, quelcom més que catifes en l'obra en qüestió.

Deixem-ho, si u plau, per a un altre dia.

JOSEP MARIA JUNOY

(2) Col. «Les Contemporaines». — Librairie Stock. 7, Rue du Vieux Colombier. París, 1923.

AL DIA

(Cròniques d'estiu)

Pallejà

Nit fosca, nit callada:
enllà d'enllà del riu
talment una falda
de lluminals somriu.

Es la petita vila
que brilla en la foscor
i costa amunt enlla
guspires de claror.

Duria's estelada
que n'ha baixat dels cels
o llac que ha reflexada
la glòria dels estels...

Arriba a mes orelles
com un brandar de pins,
com d'un aixam d'abelles
entorn dels romanins...

I encès, espètgairre
amb rastre de claror
s'enfila enlaire, enlaire,
un coet volador.

I, de cop, per la plana
s'escampa, corprenent,
el ritme encisador de la sardana
que diu un plany d'amor i enyorament

Molins de Rei.

POL

(N. de la R. Reproduïm avui aquest «Crònica d'estiu», del nostre volgut «Pol», per haver sortit amb una errada que la feia intel·ligible.)

Publicacions rebudes

— «Scriptorium». Revista mensual de R. Núm. 7.
— «Excursions». Organ de la secció excursionista de l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Núm. 58.
— «Boletín de la Cámara de Comercio», de Sabadell. Núm. 142.
— «Comercio y Navegación». Núm. 342.
— «Cantábrica». Revista quincenal financiera del Nord d'Espanya. Núm. 7.
— «Boletín Mensual del Observatorio del Ebro». Núm. 12.
— «El Financiero». Revista setmanal. Número 2.175.
— «Módulo de Defensa Cinematográfica». Número 43.

Butlletí internacional

24 de juliol de 1923

EL MEMORANDUM ANGLÉS

Encara que tant a Londres com a París s'observa el secret més rigorós quant al contingut del memoràndum anglès que acompanya el projecte de contestació a Alemanya, la premsa, per a la qual la indiscreció és de vegades una virtut, revela alguns detalls externs, però interessants.

El Times, de Londres, com a exemple, diu que el projecte de contestació a Alemanya ocupa sis pàgines mecanografiades i que el seu text fou aprovat unànimement pel gabinet britànic en el consell de ministres de divendres.

Però la part més interessant d'aquestes informacions és la relativa al memoràndum que acompanya aquest projecte de nota. El memoràndum és molt més curt i el seu contingut, naturalment, és interessantíssim. Entre altres coses, prega als aliats que contestin la nota anglesa tan aviat com puguin.

En expressar el govern anglès el desig d'una ràpida resolució, interpreta autènticament l'opinió del seu país, que no toleraria un nou període de negociacions vagues i imprecises. Anglaterra vol saber de seguida quina serà l'actitud ulterior dels aliats.

Es per això que el govern de París conversa ara activament amb el de Brussel·les i ja s'ha anunciat en forma oficiosa que França contestarà el memoràndum anglès abans del 3 d'agost.

El secret sobre el text de la nota i del memoràndum britànic és mantingut molt estrictament. Cap dels governs aliats vol comprometre la seva actuació futura amb declaracions imprudentes o extemporànies.

L'actitud dels governs aliats, defugint decisions prematures, és, com notàvem dies enrera, molt satisfactòria, car demostra que tots ells tenen una idea clara de llur responsabilitat en aquests moments històrics. I en aquests casos, quan els governs copsen les realitats de la situació, els problemes ja resten mig resolts.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Les meravelles de la Concentració

Com reformen els reformistes

El governador destituït de Palència senyor Baillo, ha fet les declaracions següents, que pinten un règim i proven quin concepte de l'autoritat i del sufragi tenen els polítics madrilenys i la concentració liberal, democràtica i reformista:

«Cuando se convocaron las últimas elecciones quise presentarme diputado por Ciudad Real; pero mi ilustre jefe me ordenó que aceptara el Gobierno de Palencia, y contra mi deseo, y sólo por disciplina, acepté.

Faltaban veinticinco días para las elecciones. El Gobierno me recomendó como candidato encasillado, a quien había de sacar, costara lo que costase, por Cervera, al señor Alvarez Mon, encasillado ministerial, y como favorecido a quien debía ayudarse a don Jerónimo Arroyo, si es que existía posibilidad de que pudiera salir triunfante.

Los conservadores, que allí disponen de enorme fuerza, hablaron conmigo, y se llegó a un pacto que, después de convenido, hubo de romperse por la intransigencia del señor Arroyo.

Este señor dispone allí de escàsima fuerza; pero por coadyuvar yo al triunfo de la concentración liberal hice toda clase de gestiones favorables a la armonía entre los candidatos, como lo prueba el hecho de que, una vez roto el referido pacto, un hermano mío quiso presentarse por Astudillo y le advertí debía desistir de su empeño, pues en caso contrario presentaría la dimisión de mi cargo.

Viendo mi decisión inquebrantable, mi hermano desistió.

Yo, en persona, viendo el cariz que tomaban las cosas, rogué al señor Abasolo retirara su candidatura, y por eso salió el señor Arroyo, pues en caso contrario hubiera sido imposible.

Llegaron las elecciones de senadores i se proclamó a don Arturo Redondo, persona a quien, según dice mucha gente en Palencia, debe favores y hasta dinero el señor Arroyo.

Si este señor disponia de poca fuerza para salir él, calcule usted lo que podría hacer en provecho de su protector don Arturo Redondo.

La víspera de las elecciones se presentó en mi despacho el señor Arroyo, y viéndolo que la jornada siguiente sería para él desastrosa, me propuso la siguiente maniobra: decir que, habiéndole robado una cartera con cinco mil pesetas al señor Arroyo, debía detenerse y meter en la cárcel a muchas personas, y entre ellas a noventa honrados compromisarios del señor Calderón.

Hizo constar que don Santiago Al-

ba tenía gran interés en el triunfo del candidato y que había que apelar a cualquier medio para sacar triunfante al señor Redondo.

Yo le dije que meter en la cárcel a noventa compromisarios era una barbaridad que no me atrevía a llevar a la práctica sin consultar con el ministro.

Hablé con el duque de Almodóvar por teléfono y le pedí instrucciones. El ministro me contestó que debía ayudar al candidato pero sin apelar a recursos de extrema violencia.

Para saber a qué atenerme y confirmar las afirmaciones del señor Arroyo, telefoné al señor Alba solicitando en términos categóricos su opinión.

En aquellos momentos cundió la noticia por Palencia de que, mediante amenazas del señor Arroyo, se preparaba el encarcelamiento de compromisarios, y la gente comenzó a rodear el edificio del Gobierno en son de protesta.

El señor Alba se interesó por la candidatura del señor Redondo, pero sin exponer categóricamente el límite a que yo debía llegar en apoyo de aquél.

No obstante eso, le di 200 delegados y toda la guardia civil que quisiera.

I tot això ho escolten els polítics i ho publiquen els diaris de Madrid amb aquella tranquil·litat i amb aquella alegria...

Cap als extrems de Catalunya

LA COMISSIÓ D'EDUCACIÓ GENERAL

La Comissió d'Educació General de la Mancomunitat de Catalunya, preparada per al pròxim mes d'agost unes conferències anant a la Ribera del Cid, Conca de Tremp i Comtat de Pallars.

Aquestes conferències seran sobre temes d'educació popular, il·lustrades amb projeccions, i, en acabar, repartirà diferents fascicles també d'educació cívica, moral i patriòtica.

El camí que pensa seguir la Comissió és sortir de Tàrraga cap a Agramunt, Artesa de Segre, Tremp, Sallés, Pobla de Segur, Sort i Esterri d'Aneu, tocant a la Vall d'Aran. En cada una d'aquestes poblacions es donaran dues conferències.

L'Alemanya d'avui

El cas Fechenbach i el problema de Baviera

AQUESTS dies s'està discutint al Reichstag el cas Fechenbach, que algú ha qualificat, no pas amb total desencert, de «cas Dreyfus de la República alemanya». Ja era hora. Fa prop d'un any que Fechenbach està complint la condemna de deu anys de presidi que li fou imposada per un dels anomenats «Tribunals populars» de Baviera, per delictes d'alta traïció, i fins ara el seu cas no havia tingut cap mena de pressó parlamentari. Uns quants periodistes, només, amb Helmut von Gerlach a la davantera, havien denunciat a l'opinió la condemna, injusta i inhumanament rigorosa, de llur company d'ofici. Però l'opinió alemanya és una placa de sensibilitat molt lenta i feble. Fechenbach ha trobat amics i defensors nombrosos i entusiastes, sense que el cas Fechenbach hagi despertat cap mena d'emoció popular. Han estat necessaris més de vuit mesos de campanya sense eco, perquè un diputat socialista, Dittmann, es decidís a plantejar el cas Fechenbach davant del parlament alemany.

Diguem en poques paraules qui és Fechenbach i quin és el seu cas. Socialista des de la seva primera joventut, Fechenbach — que avui té 29 anys, — formà part, de 1914 a 1918, d'un grup de jovent enemic de la guerra, reunit al voltant de Kurt Eisner. En esclatar la revolució i constituir-se a Baviera, sota la presidència de Kurt Eisner, la República dels soviets de soldats i obrers, Fechenbach esdevingué un dels secretaris de Kurt Eisner i va anar a parar, amb el seu mestre i cap, a l'arxiu del ministeri d'Afers estrangers. Mentre Kautsky regirava els arxius de Berlín, Kurt Eisner i Fechenbach feien a Munich dos quartos del mateix. Era la bona època de la revolució i de la contricció dels revolucionaris pels pecats del règim imperial. Els revolucionaris alemanys s'encarregaven de publicar tota mena de documents més o menys secrets que podien contribuir a reforçar la convicció que els principals culpables de la guerra havien estat els directores de l'Alemanya imperial. El lema de Kurt Eisner era: «La veritat per damunt de tot. La causa de la veritat és més important que la causa de la pàtria.»

Pot pensar-se el llegidor si en van passar, per les mans de Fechenbach, durant aquell temps, de documents de tota mena. Entre ells, hi havia un telegrama del ministre plenipotenciari de Baviera a la Santa Seu, dirigit a la cancelleria vaticana, donant a entendre que, en cas de guerra, Alemanya no havia de preocupar-se pel que pogués fer o deixar de fer la diplomàcia vaticana, perquè els sentiments del Vaticà eren, evidentment, d'una discreta germanofília, molt favorables, sobre tot, a Àustria, i contraris a Sèrbia. El text d'aquest telegrama, sense cap grossa importància especial, fou llegit repetides vegades per Kurt Eisner en reunions públiques, com a prova de l'estat d'esperit que entre els representants alemanys a l'estranger dominava, mentre Europa es trobava a un tràves de dit de la catàstrofe. Fechenbach, considerant el telegrama com un document públic — cosa molt natural, perquè el govern revolucionari entenia que els documents diplomàtics com més secrets havien estat més públics havien d'ésser — en va donar una còpia a un periodista suís, dit Payot, i corresponsal del diari parisenc *le Journal*.

Kurt Eisner va ésser assassinat al cap de poc temps i Baviera va passar de les mans dels comunistes a les del partit popular, que és un partit catòlic i conservador, i el qual encara governa. Tot això són coses sabudes. Fechenbach va deixar d'ocupar-se dels arxius de la cancelleria i va continuar fent de periodista, que és el seu ofici. Així van passar quatre anys, i quan ja ningú no es recordava, com aquell qui ho, que Kurt Eisner hagués estat al món, i molt menys, eucara, que hagués publicat un telegrama del ministre plenipotenciari de Baviera al Vaticà, surt tot en un plegat un jutge amb una memòria enigmàtica, cerca Fechenbach, el crida i el processa per haver donat una còpia del dit telegrama al periodista suís Payot. Ve el dia de l'acte i la causa i un Tribunal Popular bavarès — contra les sentències dels quals no hi ha apel·lació ni recurs de cap mena possibles — considera que Fechenbach és culpable d'un delictes d'alta traïció i el condemna, sense més ni més, a deu anys de presidi.

N'hi ha prou amb explicar el cas per veure que es tracta d'un problema polític, menat amb un menyspreu absolut de la justícia. Per un delictes que si no fos imaginari seria pueril, un periodista és condemnat a deu anys de presidi. En canvi, el general Ludendorff, culpable del delictes més greu que pot cometre un militar — que és el de fer atonyinar — es passeja per Munich tan tranquil i satisfet, i a Baviera tots els conspiradors contra la República alemanya hi viuen com a peix a l'aigua. Però del problema de Baviera ja en parlarem, amb més temps, un altre dia.

EUGENI XAMMAR

Berlín, juliol de 1923.

L'Orfeo Germanor Empordanesa

Amb referència al telegrama rebut pel diputat a Corts senyor Pla i Ferreras del ministre d'Estat, senyor Alba, el diputat a la Mancomunitat senyor Noguera i Comet, el comunitari del qual afirma no haver rebut cap telegrama de correcció i estil diplomàtic, ens prega que fem constar que va ésser dipositat amb a telegrama «de matutina», la nit del diàrt de la setmana darrera i que ha cregut convenient el senyor Noguera reproduir-lo per ésser l'assumpte i la intervenció en ell del senyor Alba prou coneguts de l'opinió catalana.

L'Orfeo Germanor Empordanesa ha adreçat el següent telegrama al Ministeri d'Estat:

«Intentant dirigir-se a Tolosa dia 13 corrent Orfeo Germanor Empordanesa, de Figueres, després d'haver travessat, degudament documentat, frontera sense dificultat i trobar-se a Cèrber, esperant tren, policia francesa digué haver rebut en aquell moment comunicació Ministeri Relacions Estrangeres de París, traslladant ordre Ministeri Estat espanyol, impedit a Orfeo internar-se a França. Agents policia espanyola, alcaldia Tolosa i comissaris policia Perpinyà i Tolosa confirmaren la procedència de la dita ordre, que considerem un atropellament a orfeonistes i a art català.»

Ministre d'Estat a Lluís Millet, G.

“La família dels Garrigues”

LA VEU DE CATALUNYA començarà de publicar en fulletó el dia primer d'agost la famosa novella tarragonina

“La família dels Garrigues”,

original, com tothom sap, d'un dels més forts novel·listes de la nostra renaixença l'illustre escriptor

En Josep Pin i Soler

Desitjosos de portar al nostre fulletó les més representatives produccions de la novella catalana i encoratjats per l'entusiasta acollida que ha merescut als nostres lectors la publicació de la famosa obra

“La febre d'or”

de l'illustre novel·lista

En Narcís Oller

hem volgut continuar aquesta sèrie amb

“La família dels Garrigues”

Així publicarem, després de la novella barcelonina, la novella tarragonina; després de l'estudi del procés psicològic d'una de les malalties socials dels nostres temps, la meravella d'observació i de poesia d'aquest altre estudi de costums.

Com els tres volums de *La febre d'or* constitueixen una pintura exacta de certs segments de la societat barcelonina de la fi del segle XIX, la trilogia

“La família dels Garrigues”

Jaume i Niobe constitueix un perdurable monument literari de la ciutat de Tarragona A la publicació en fulletó de

“La família dels Garrigues”

Jaume i Niobe, seguirà la forta novella poètica empordanesa

“Solitud”

de l'eminent escriptor

Victor Català

completant així la reproducció en el nostre fulletó de

Les grans novel·les catalanes

de les darreries del segle XIX i començaments del XX

rector de l'Orfeo Català i President de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.

Rebut el seu telegrama em limito a encarregar a vostres que s'informin millor dels assumptes abans de jutjar la conducta de ningú, puix sóc del tot estrany a l'incident que lamenten i que, segons notícies per mi adquirides, en virtut d'alguna altra reclamació semblant a la seva, depèn exclusivament de l'autoritat francesa que per motius molt fonamentats no troba en regla els passaports que els viatgers portaven. Salutacions. — Madrid, 22 de juliol de 1923.

De Societat

Dintre pocs dies arribarà a Barcelona el jove doctor M. Soler Terol, fill de l'ex-senador senyor Soler i March, després d'un any d'estudis als hospitals de Viena.

Sant Jaume de Galícia

EN el cel estirat de juliol, dolça com un riu de llet, blanca com un torrent d'abril, brilla apagadament la carrera de Sant Jaume. Les seves sandàlies d'apòstol, que aplegaren tanta de pols, per la terra, evangelitzant, deixaren en el cel pur aquesta estela làctea: només que la pols terrenal s'és tornada pols sideral, ara que l'apòstol glorificat calciga blau i estrelles. Els ulls dels mortals se n'hi van pel camí misteriós, i la fantasia ama esgarriar-s'hi, per aquella riuada de pols diamantina.

Hom ha fet massa remarcar la pugnacitat del sant apòstol Zebedeu, Fill del Tro, per a qui, com també per al seu germà, demanà la seva mare a Nostre Senyor Jesucrist, de seure un a la seva dextra i l'altre a la seva sinestra, en el Reialme seu. Veritat és que Sant Jaume és el Sant del Romancer, però suau com un captaire i humil com aquell llabrós de qui va pendre la forma planyívola i l'aspecte compassiu; assequible al prec, com el cel baix de la mullada i verda Galícia, que merescué servir els seus ossos i venerar el seu sepulcre. És el Sant del Romancer, però també el Sant ric de simpatia; el Sant de les multituds trashumants i dels romeus i de les romies; i ha deixat una olor de santetat i de miracle en el nostre cançoner:

Mare meva, he fet un vot
i complir-lo me caldria,
a Sant Jaume tinc d'anar,
a Sant Jaume de Galícia.

Temps era temps que el sepulcre compostellà tenia un poder d'atracció tan fort gairebé com el Sepulcre dels Apòstols a Roma, ja que no com el Sant Sepulcre de Jerusalem. Més encara que el sepulcre de Sant Martí de Tours, Pare de la nostra Pàtria, el sepulcre d'Iria Flàvia, era un oracle, era una mena de Delos medieval. I a sobre d'ell hi ha florit una de les més belles llegendes de l'hagiografia:

Veureu que Herodes per affigir l'Església recent trameté escamots de gent armada i féu matar a Jaume, germà de Joan, a tall d'espasa. No volgueren els jueus que el cos de l'apòstol promatir fos donat a la terra; sinó que el foragitaren de Jerusalem, tot sencer i amb el cap, perquè se'l mengessin els cans i els xacals i la volatina. A sos deixebles, ell havia fet manament, a manera de testament, que s'apoderessin del cadàver, que volia que fos sebollit a Galícia, part extremal de l'Espanya. Ells que de nit se n'apoderen, i se'n van cap a ribamar, amb peus clandestins i sigilosos. I una nau amb la vela gonflada de bon vent — el bon vent del Sant Esperit qui allà on vol inspira — portà el cos reverenciable a Compostella; i allà fou soterrat ritualment sota unes arcades de marbre.

Passaren anys; la Fe, en terres d'Espanya, apagà la seva llàntia; i la seva faç s'enfosqué amb la negra onada dels sarraïns. L'ermà envai el clos sant; i sobre la tomba veneranda, cresqué, llarga i lenta, l'herba de l'oblit; i s'erigí d'espesses romaguères el paviment del temple sant que guardava els ossos de l'Apòstol. Però, els ossos dels sants, són com les arrels de les oliveres revellides, que brosten quan un hom les creu mortes per sempre més. Els ossos dels sants tenen un poder de germinació i pullulen de saba i de primavera. El lloc on era amagat aquell tresor viu, fou denunciat per angèliques cantúries i per rosaris tremolencs d'estels.

LLORENÇ RIBER

Dietari històric

24 de juliol de 1766

LA JUNTA DE COMERÇ DE BARCELONA PROPOSA A PASQUAL PERE MOLES PER A ESTUDIAR A PARÍS

En Moles havia nascut a València l'any 1741, i traslladat a Barcelona seguí els estudis de dibuix, pintura i gravat, sota la direcció del mestre Francesc Tramulles. La presentació d'unes lletres que féu a la Junta de Comerç i la demanda d'auxilis per a perfeccionar-se a París, li merescué, per acord d'aquest dia, la pensió de 100 «pesos», de 128 quartos anyals, per espai de tres anys, condicionant que, passats aquests, tornaria a establir-se aquí per a secundar els propòsits de la Junta respecte a ensenyament.

Un cop a París, va demanar més diners, però se li féu entendre que tot estudiant podia guanyar qualsevol. Va seguir els estudis amb profit i a poc trametia al capità general i a l'intendent de Llotja mostres del seu treball. Quan va acabar el període de pensionat es perllongà aquest per un any i se li va concedir que acceptés també una subvenció de l'Acadèmia de Sant Ferran.

En aquells temps, la vida parisense

era a la bohèmia dels artistes devien ésser com ara, puix a En Moles li re-cava deixar-la, i anava trobant pretextos per a no tornar, fins que es va saber que estava retingut allí per no atendre certs deutes, per la qual cosa se li lliuraren 800 «pesos», primer, i, per fi, 22774 lliures torneses, per a despenyar-se i pagar-li el viatge. Va influir també en la seva absència l'ésser nomenat gravador del rei de França, la seva admissió a la Reial Acadèmia de París i els precs de molts ambaïadors de què anés a ensenyar el seu art a llurs països.

Per fi, va arribar En Moles a Barcelona, passà dos mesos a València, i, en tornar, el 6 d'octubre de l'any 1774, s'acordà establir l'Escola de dibuix i gravat, sota la seva direcció, i amb el sou de 45 lliures mensuals, començant al següent any les classes, proveïdes de material que ell mateix havia portat de París i de models de guix, de fabricació italiana.

Cap Escola nasqué amb millors auspici i cap potser donà més excel·lents resultats. La Junta de Comerç, que s'havia sacrificat establint les pensions, com en els nostres temps la Mancomunitat, va crear així amb pocs elements un foc de cultura.

ESPIGOLAIRE

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres, S. A.

Plaça de Santa Anna, 24, 1.er

Servei Municipalitzat

CENTRAL TELÈFON 2480 A. **SUCURSALS**

Districte I Balboa, lletra F, Barcel·la - Tel. A. 1895.
I Estafeta. Poble Nou, Wad-Ras, 236. — Tel. 238 S.
VII Poble Sec, Campo Sagrado, núm. 24. Tel. 3400 A.
VII Sans, Canonge Pibernat, 10 - Tel. 104 H
VIII Gràcia i Sant Gervasi, Menéndez Pelayo, núm. 133. — Tel. 757 G.

Districte IX Sant Andreu, carrer Sant Andreu, número 201. — Tel. 264 S. M.
IX Horta, Major, 27. — Tel. 99 S. M.
X Sant Martí, Montanya, 37. — Telèfon 234 S. M.
Hospital Clínic. — Tel. 332 G.
Sarrià, Reina Elisenda, 8. — Telèfon 107 H.

La Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres de Barcelona, S. A., interessa del públic que se serveixi exigir el carnet d'identitat amb la seva corresponent fotografia, als representants i dependents de la mateixa que es presentin per a concertar els preus d'enterraments, a fi d'evitar la intervenció de persones estranyes a l'empresa, que dificulten i encareixen el servei.

El públic pot utilitzar també els telèfons de les Tenències d'Alcaldia i quarterets de la Guàrdia Municipal.

Sastreria NEW-YORK Fernando, 42

Creació del VESTIT RECLAM IANQUI a mida a **100 ptes.** de llana pura i estam

Solament queden 500 vestits es poden vendre a aquest abandonat preu.

Visiten les seves escaparates i veureu els seus models i gèneres. Totes les nostres seccions de gèneres del país i anglesos són a base de

QUALITAT - QUANTITAT - PERFECCIÓ I ECONOMIA

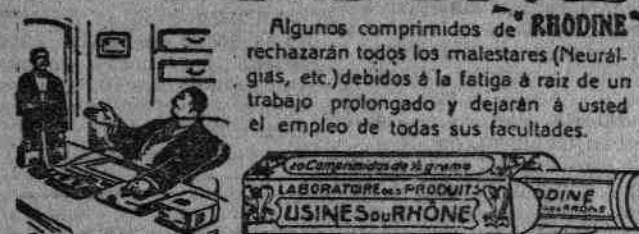
Nota: Si el comprador ho sol·licita, la casa li deixa mostres per a llur examen

BALNEARI "LA PUDA DE MONTSERRAT"

CURA TERMAL SULFUROSA - (15 juny - 15 octubre)
Artritis, Afeccions del pit, Post-Gripal i de la pell.

SAIXADOR «LA PUDA» Línia Barcelona-Martorell-Manresa (Magòria) vuit trens diaris
INFORMES: Diagonal, 460 i Balneari. - (Telèfon 507, Martorell)

RHODINE

Algunos comprimidos de RHODINE rechazarán todos los males (Neurálgias, etc.) debidos a la fatiga a raíz de un trabajo prolongado y dejarán a usted el empleo de todas sus facultades.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
ANTONIO LOPEZ

El vapor sortirà el dia 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 27 d'Almeria, el 28 de Màlaga i el 29 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

ALFONSO XII

El vapor sortirà el dia 17 d'agost de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costa Rica i Pacífic amb trasbord a Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

LEON XIII

El vapor sortirà el dia 10 d'agost de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabana, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 13 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

INFANTA ISABEL DE BORBON

El vapor sortirà el dia 4 d'agost de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

El vapor sortirà de Corunna el dia de cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establert serveis regulars des dels ports d'escale abans indicats.

LINIA DE FERNANDO PÓO

ALICANTE

El vapor sortirà el dia 15 d'agost de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors enen Telegrafia sense fil.

Es la Reina de les Aigües de Taula

la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, RONYON, ESTOMAC, INTSTINS, etc. etc.

MANANTIAL MIRALLS Bicarbonatada, calceos-sódico-manganesa, varietat litínica-arsenical.

Es finíssima i carbonica com la de Apollinari. Durant l'estiu resulta deliciosa bebent-la fresca.

El seu dipositar: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 28

Demandes

Senyoreta francesa

nadiua, mecanògrafa i dominant perfectament correspondència comercial francesa, desitja conèixer jove comerciant, disposada a donar i hora de classe alterna de dos quarts de vuit a dos quarts de nou nit, amb objecte de perfeccionar el francès parlat i escrit. No hi fa res que desconeixi l'espanyol. Esc. 477 Rbla. de les Flors, 16. (Anunci.)

Se necessita

aprenent. Hospital, 91, interior. Pelletaria.

Viatjant

pràctic en camiseria, falta per a treballar Catalunya i Balears dirigint ofertes a J. J. D. Rambla Flors, 16. (Anunci.)

Vendes

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de ELECTROQUÍMICA Bobinat - Instal·lacions Reparacions Maquinària Elèctrica, S. A. (Antics tallers Balcells) Cortes Catalanes, 416. T. 538 H

Piano cedeixo

a baix preu, C. Universitat 96. entressol.

Gramola règia

preciosíssims, en fusta de caoba amb artístiques aplicacions de metall, dos diaframes i una col·lecció de més de cent discos (300 peces) d'operetes, sarsueles, operes, cançons, completa, música, etc., etc. Venc. Costa més de 2.000 pessetes. Ho veno per 150 duros. Preu únic, Valladolid, 26, baixos.

Minerva

foli, tipus, perforadora i numerador vengut o per peces. Escriure 4769. Rambla Flors, 16. (Anunci.)

Enciclopedia

Espasa completa vengut bon preu Llibreria Universal, Rambla de Santa Mònica, 14.

Para quitarse ese grillete...

Lo mejor es beber en cada una de sus comidas la mejor agua mineral que se prepara usted mismo vertiendo en un litro de agua un paquete de

Lithinés del Dr Gustin

Asi se curará rápidamente todas las afecciones dolorosas que tengan como origen este veneno: el ácido úrico. REUMATISMOS, GOTA, PIEDRA.

La caja de 12 paquetes para hacerse 12 litros de agua mineral 1ra 50

Acido urico

Fábrica de Flors, Coronas i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

SATISFACCIÓ

Sempre bec algun mineralitzada amb les delitoses Salutines, que m'han tret el reumatisme, em fan venir gana i paeixo fins les pedres

Casco metálico de 12 boussets de granulat per a 12 litres i Ptas. 150

Dipositar general: VILL DE JOSEP VIDAL I RIBAS, S. de C. Montcada, 31 i Barcelona

SALUTINAS

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic acurat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures. Farmàcia de l'autor Carders, 44; Doctor AM. Dipòsits: Creu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

L'EDUCACIÓ FÍSICA

és una gran conquesta moderna, però...

Totes les coses, per bones que siguin, tenen el seu però

CAIGUDES, CONTUSIONS, FERIDES...

Aigua Oxigenada VOLCÁN

NO ESPEREU A QUE S'INFECTIN

Demaneu-la en les principals farmacies

Dipositaris:

J. URIACH I C^a Bruch, 49

